

Handläggare
Anne-Christine Davidsson
Telefon: 508 03 187

Till
Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Svar på remiss om Remiss av Betänkandet Framtidens valfrihetssystem - inom socialtjänsten (SOU 2014:2)

Förvaltningens förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden överlämnar stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Stadsdelsnämnden beslutar om omedelbar justering av ärendet.

Maria Häggblom
Stadsdelsdirektör

Margareta Ericson
Avdelningschef

Sammanfattning

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd har av kommunstyrelsen fått en remiss om Remiss av Betänkandet Framtidens valfrihetssystem inom socialtjänsten (SOU 2014:2).

Betänkandet behandlar valfrihetens utveckling och dess betydelse för brukarna samt innehåller förslag om hur valfriheten kan utökas samt hur informationen i valfrihetssystemet kan kvalitetssäkras. Stadsdelsförvaltningen instämmer i att det är viktigt att utveckla dels en vägledning som stödjer personal som ska informera brukarna om valet av utförare, dels en vägledning om hur information i valfrihetssystemet kan förmedlas till personer som har nedsatt beslutsförmåga.

Ärendet

Statsrådet Maria Larsson har på regeringens uppdrag tillsatt en särskild utredare med uppgift att analysera och utvärdera effekterna av införandet av lagen om valfrihet (LOV) inom socialtjänstområdet.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd har av kommunstyrelsen fått en remiss om Remiss av Betänkandet Framtidens valfrihetssystem inom socialtjänsten (SOU 2014:2).

Betänkandet behandlar valfrihetens utveckling och dess betydelse för brukarna samt innehåller förslag om hur valfriheten kan utökas och hur informationen i valfrihetssystemet kan kvalitetssäkras.

Av betänkandet framgår att det område där det är vanligast att man etablerar valfrihetssystem är inom hemtjänsten där också antalet utförare ökat väsentligt.

De undersökningar som gjorts tyder på att brukarna är nöjda med och uppskattar möjligheten att kunna välja. Vad gäller valfrihetssystemets påverkan på kvaliteten visar utredningens studie inte på några skillnader vad gäller brukarnöjdheten i de studerade kommunerna som tillämpar respektive inte tillämpar LOV.

I betänkandet föreslås att Sveriges samtliga kommuner, genom ändring av Socialtjänstlagen, ska vara skyldiga att skapa förutsättningar för brukarna att välja mellan olika utförare inom hemtjänsten och att kommunerna själva får välja om valfriheten ska erbjudas med stöd av LOV, LOU eller en kombination mellan dessa lagar.

Vidare framgår av betänkandet att en förutsättning för att brukarna ska kunna tillgodogöra sig fördelarna med valfrihet är att de gör ett val och att den som lämnar information i ökad utsträckning ska kunna stödja brukarna i valet. Socialstyrelsen föreslås därför få i uppdrag att ta fram en vägledning till stöd för personalen i deras arbete med att informera brukarna vid valet av utförare samt även ta fram en vägledning för hur information kan förmedlas och göras tillgänglig för brukare med nedsatt beslutsförmåga.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av strategiska staben i samarbete med avdelningen för äldre och funktionsnedsättning.

Förvaltningens synpunkter

Stockholms stad införde LOV inom hemtjänsten år 2009. Idag finns drygt 200 utförare av hemtjänst i staden, cirka 90 av dessa är valbara för brukarna inom Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning. Av dessa 90 utförare är för närvarande ett fyrtiotal aktiva utförare av hemtjänstinsatser.

Flera av de utförare som finns erbjuder språk som profilering.

I Stockholms stads värdegrund för äldreomsorgen står att
”Äldreomsorgen i Stockholms stad ska präglas av

självbestämmande, individualisering och valfrihet.” Att ha möjlighet att välja utförare av hemtjänstinsatser är ett mycket viktigt sätt att kunna påverka sin situation. I Stockholms stads brukarundersökning från år 2013 framgår att 48 % valt utförare av hemtjänst själva medan 26 % valt utförare tillsammans med annan närstående. Motsvarande siffror för Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning är 39 % respektive 38 %.

Stadsdelsförvaltningen instämmer i att det är viktigt att utveckla dels en vägledning som stödjer personal som ska informera brukarna om valet av utförare, dels en vägledning om hur information i valfrihetssystemet kan förmedlas till personer som har nedsatt beslutsförmåga.

När fler företag etablerar sig på marknaden krävs också mer administrativa resurser för uppföljning av följsamheten av gällande lagar och avtal.

Bilagor

1. Remissen